

Luomu Pohjois-Savossa

Luomu Pohjois-Savossa

Vuonna 2020 Pohjois-Savossa oli 369 alkutuotannon luomutoimijaa, joista maatiloja oli 362. Luomun osuus alkutuotannosta on 11,4 % (Suomen keskiarvo 11%).

2020 loppuun mennessä luomuvalvonnasta poistui 34 toimijaa, mutta osa peltoalasta jäi edelleen aktiivisten luomuviljelijöiden käyttöön. Luomuviljelty peltoala on 13,6 %. (Suomen keskiarvo luomupeltoalasta on 13,9 %)

Kymmenessä vuodessa Pohjois-Savossa on luomuvalvontaan liittynyt 100 uutta toimijaa.

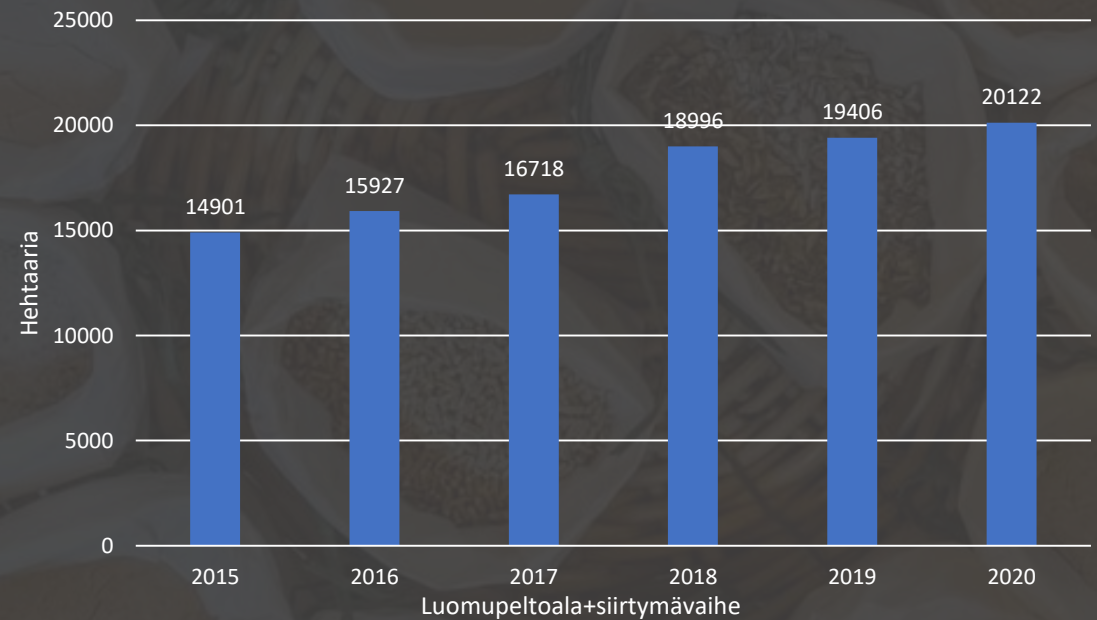
Tyypillistä Pohjois-Savon luomulle

- Tyypillistä emolehmätuotanto.
- Luomunaudanliha- ja maidontuotanto.
- Myös jonkin verran luomusianlihaa, -kananmunia, -lampaanlihaa ja -hunajaa.
- Luomuvihannes- ja kasvinviljelyä vähemmän suhteessa moneen muuhun alueeseen.
- Tyypillisiä luomuun siirtyjiä ovat tällä hetkellä tilat, jotka ovat lopettaneet tavanomaisen kotieläintuotannon ja haluavat jatkaa tuotantoaan luomukasvinviljelynä.

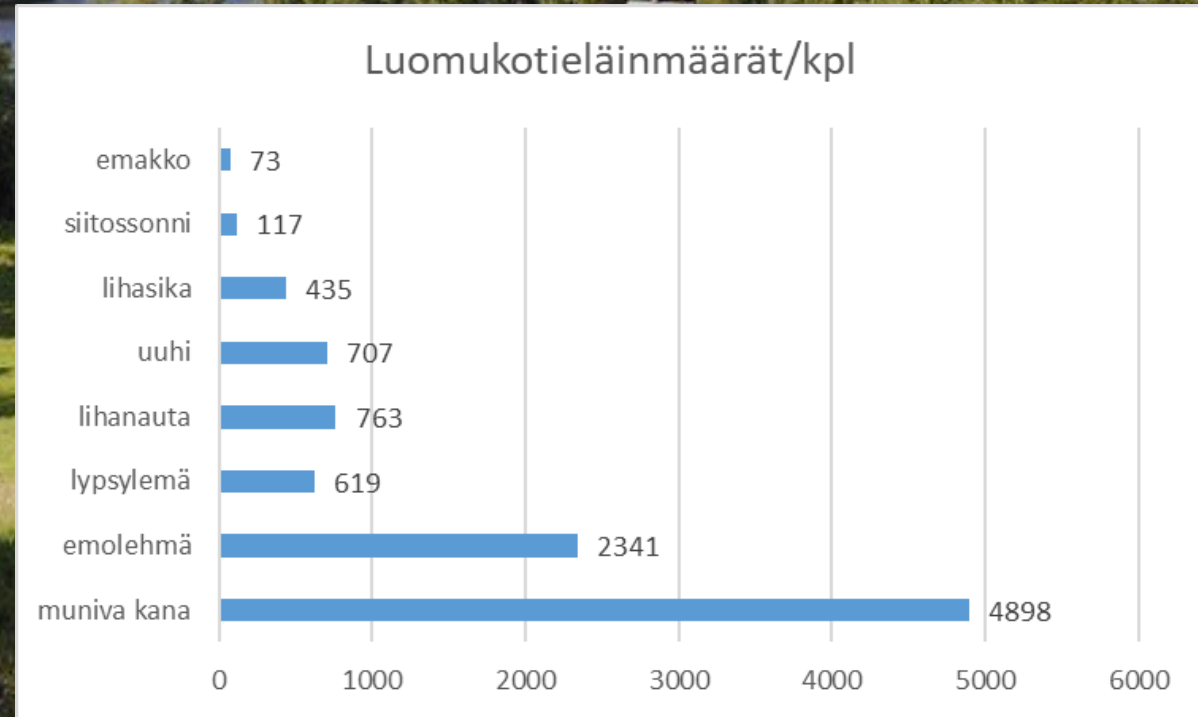
Luomutilojen keskikoko Pohjois-Savossa 55,6 ha.
Valtakunnallinen luomutilojen keskikoko on 62,9 ha
(tavanomaisten tilojen keskikoko noin 49 ha).

Luomupeltoalan kehitys Pohjois-Savossa

Luomukotieläintilat 2020

- Luomukotieläintiloja
yht. 95 kpl
- 380 luomumehiläispesää

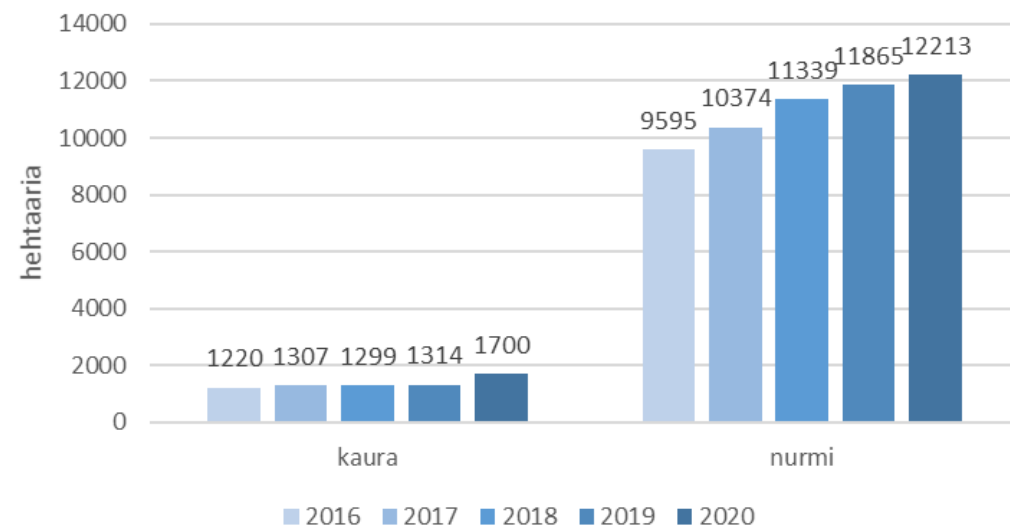

Luomuviljelypeltoala

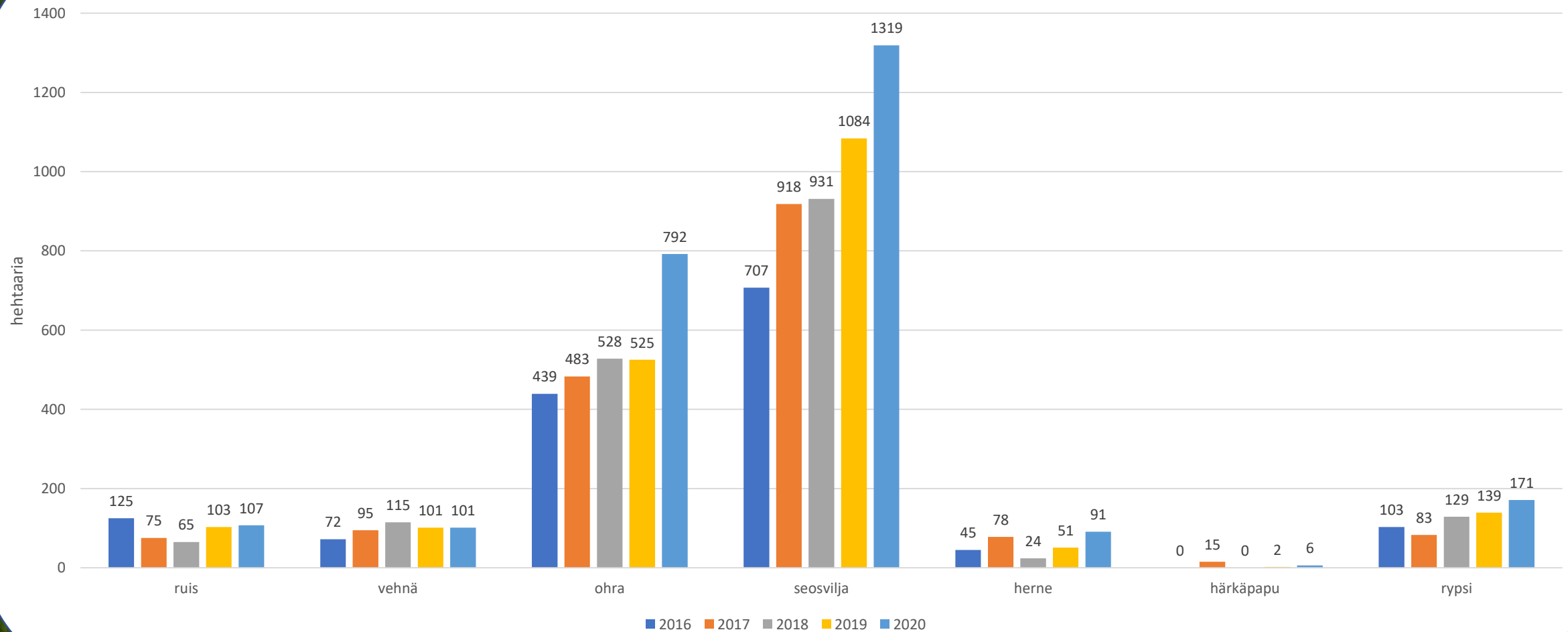
- Pohjois-Savon peltoalasta 13,6 % luomuviljeltyä.
- Suurin osa luomupeltoalasta nurmea, ala jatkanut kasvuaan tasaisesti.
- Luomukauran viljelymäärä v. 2020 3,0 milj. kg.
- Luomuhohran viljelymäärä v. 2020 1,0 milj. kg.

Luomukauran ja -nurmen tuotantoala

Luomupeltokasvit Pohjois-Savossa

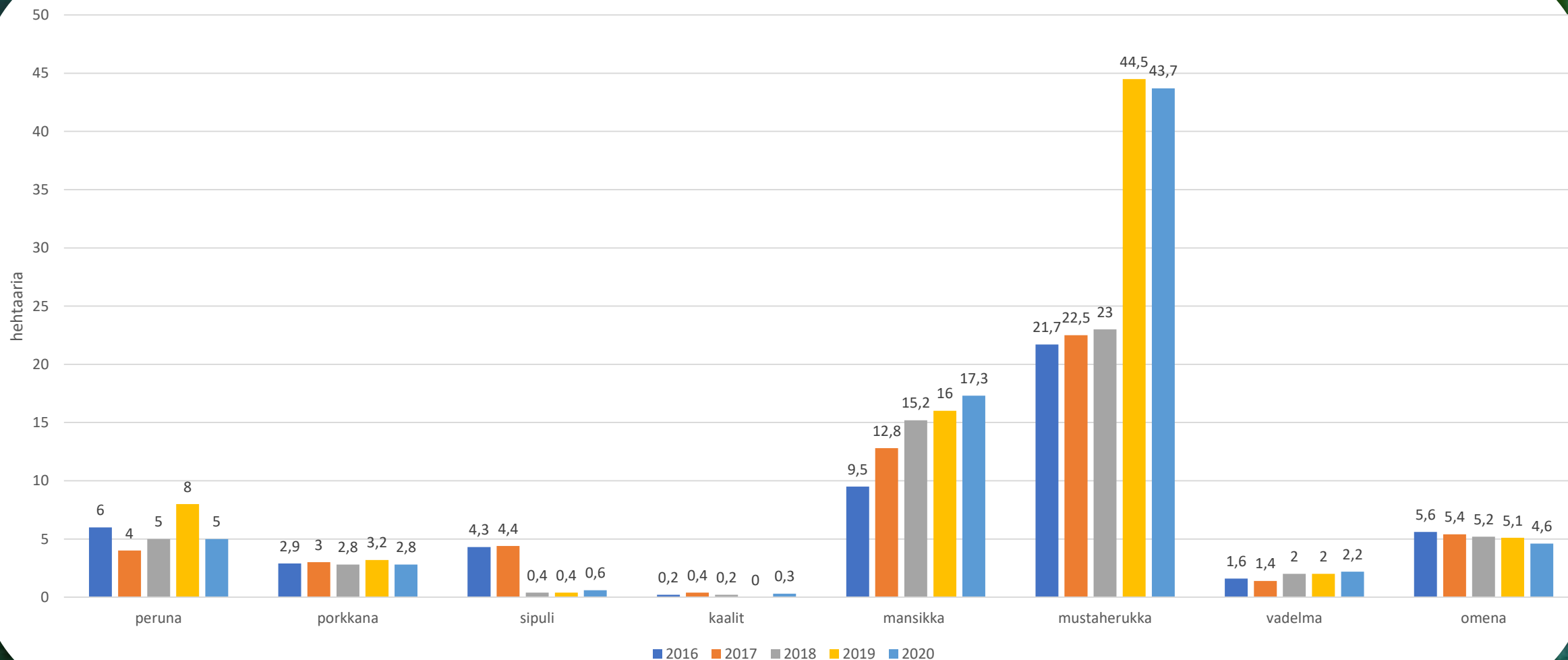

Luomupuutarhatuotanto Pohjois-Savossa

- Suurin ala on luomumustaherukalla, 43,7 ha, tuotantoala liki tuplaantui edellisestä vuodesta (23 ha --> 43,7 ha).
- Luomupuutarhatuotantoala on yhteensä 82,2 ha.
- Luomumansikan tuotantoala on ollut tasaisessa kasvussa.
- Luomusipulin tuotanto huomattavasti vähentynyt.

Luomupuutarhatuotanto Pohjois-Savossa

Luomukeruualueet

- Suomessa on noin 4,6 milj. hehtaaria sertifioitua luomukeruualaa.
- Pohjois-Savossa sertifioitua luomukeruualaa on 47 hehtaaria.

Hiekkalan tila

- 1870-luvulta peräisin oleva sukutila Kuopion Jänneniemessä. Tila ollut nykyisellä omistajallaan 1995 lähtien, siirtynyt luomutuotantoon 1996.
- EU-alueen pohjoisin hedelmätila.
- Omenan- ja päärynäviljelyä vuodesta 2010 lähtien.
- Viljelyalaa 5 ha.
- Pelloilla kasvaa n. 2000 omena- ja 500 päärynäpuuta.
- Luomuhedelmäviljely Suomen sääolosuhteissa haasteellista, venäläiset lajikkeet osoittautuneet sopiviksi.
- Omenalajikkeet Orlovim, Solnyshko, Slava Popediteljam ja Särsö. Päärynälajikkeet Lada- ja Tshizhovskaja.
- Tuorehedelmien lisäksi vuodesta 2019 alkaen luomuhedelmäjalosteiden valmistusta: omenahillo, omena- ja päärynätyrnihillo sekä omenapäärynäsiirappi. Hillojen hedelmäpitoisuus 63-70 %, yhden siirappikilon valmistukseen käytetään lähes 4 kg omenaa ja päärynää.
- Jalosteita saatavilla mm. Kuopion K-Supermarketeista, tilauksesta tuotteita saa kaikkiin Suomen K-kauppoihin.

Lähde: www.hiekkalan.fi

Voutilan tila

- Sijaitsee Kaavin Kotakylällä.
- Tila aloittanut toimintansa jo vuonna 1815.
- Karja ja pellot luomutuotannossa.
- Päätuotantosuunta emolehmätuotanto.
- Rodut: Charolainen, Aberdeen Angus, Simmental ja Hereford.
- Karja laiduntaa koko kesän kauniissa Pohjois-Savon peltomaisemissa ja talven vapaana pihatoissa. Karja kuuluu emolehmätarkkailuun.
- Luomunaudanlihan suoramyynäti aloitettu 2018.
- Tuotteita saatavilla Kaavin K-Market Timantista, tilan verkkokaupasta (toimitusalueena koko Suomi) sekä noudettuna tilalta.
- Tilan Street food-koju vierailee erilaisissa tapahtumissa, kojulta saa mm. Black Angus luomuburgereita, hodareita ja makkaroita.

Lähde: www.voutilantila.fi

Luomun käyttö ammattikeittiöissä

- Pohjois-Savossa luomua käyttäviä ruokapalveluyrityksiä on 11 kpl, joilla on 26 toimipaikkaa
- Luomun osuus käytetyistä elintarvikkeista on keskimäärin n. 15 % (kiloista).
- Luomua tarjoavat ravintolat ja ruokapalvelut löytyvät osoitteesta www.luomuravintola.fi
- Lähde: Luomua ravintola/EkoCentria

Paikallisten luomutuotteiden ostopaikat

- Vähittäiskaupat
- Facebookin REKO-renkaat tai ruokapiirit
- Luomutuottajat
- Luomumyymälät:
 - Topin maatilamyymälä Muuruvedellä ja Kuopion kauppahallissa
 - Laitilanmäen luomutila Siilinjärvellä
 - Vanhamäen hyvinvointikeskus Suonenjoella
- Savo-Karjalan Lihan lihanmyyntipisteet:
 - Pitkälahden ABC
 - Kuopion kauppahalli

Luomulihan merkitystä pitäisi korostaa. Luomutuotettu liha ei jätä samanlaista hiilijalanjälkeä kuin tehotuotettu, etenkin naudanlihassa. Luomusikaa on todella vaikeaa löytää.

Topin luomumyymälä Muuruvedellä on alueemme ylpeys. Myös kauppahallin myyntipiste.

Lähituotannon luomutuotteet voisivat olla paremmin esillä esim. samanlaisen hyvin erottuvan merkinnän tai kyltin kanssa niin, että ne olisi helppo erottaa muista. Myös jollakin tapaa voisi antaa kasvot tuottajalle ja tuoda näin lähemmäksi kuluttajaa. Tiedot lyhyesti tilasta ja sen ihmisistä kuvan kera, tms. Tämä voisi olla helppo toteuttaa isommissa marketeissa ja varmasti kiinnittäisi huomion. Kauppahallissa saa henkilökohtaisempaa palvelua ja myyjät osaavat kertoa myytävistä tuotteista ihan kaiken!

Jotkin luomutuotteet saisivat olla halvempia, vaikka kyllä minä ymmärrän sen, että luomuna tekeminen on kalliimpaa.

Jos enemmän saisi paikallisia luomutuottajia tietoon ja kauppoihin esittelemään tuotteita.

Ostan kyllä luomua ja paikallisia muutenkin, vaikkei olisi luomu. Voisi paremmin merkitä kaupassa jotenkin hyllyyn, kun ei niitä välttämättä muuten hoksaa sieltä.

Paikallisten kommentteja luomusta

Ostan sitä luomua, mitä kaupasta on helposti saatavana. Jos siellä olisi helpommin pohjoissavolaista luomua, niin ostaisin sitä. Toki laadun on oltava hyvä. Aika ja mielenkiinto ei riitä ostelemaan tuotteita monista eri paikoista. Omasta takaa tulee jo luomuliha, mansikat, omenat ja hunaja. Kaupasta ostan aina luomumaitoa.

Enemmän markkinointia. Moni ei edes tiedä Rekosta.

LUOMU on parasta ruokaa. Toivottavasti sen käyttö lisääntyy sekä kodeissa että ravintoloissa. Luomuvalmisruokaa saisi olla enemmän. Sekä gluteenittomia ja maidottomia kotimaisia luomutuotteita toivottavasti tulee lisää.

Tulevaisuuden näkymät

- Luomutilojen määrä Pohjois-Savossa kasvussa; keväällä 2020 yhteensä 33 uutta toimijaa liittyi luomuvalvontaan.
- Kuluttajien ja ammattikeittiöiden kiinnostus luomua kohtaan on kasvanut ja kasvaa edelleen.
- Luomutuotanto kiinnostaa viljelijöitä ja tukipolitiikka kannustaa siihen.
- Uudet tuotantosuunnat; luomukeruu, alhaisen jalostusasteen tuotanto ja kotieläintuotanto. (Ely-keskus)
- Maltillinen kasvu markkinaehtoisesti on toivottavaa.
- Takaiskuna Liperin myllyn palaminen ja tieto, ettei yrittäjä jatka toimintaa. Mylly ollut alueella merkittävä luomuviljan ostaja.
- Jalostava teollisuus, pienimuotoisenakin, on tarpeen. (MTK Sirpa Lintunen)

SAVONIA
ammattikorkeakoulu

EkoCentria
SAVON AMMATTIOPISTO

- Tiedot koonnut: Susanna Vartiainen, restonomiopiskelija, Savonia-amk
- Kuvat: European Region of Gastronomy Kuopio Region 2020-21-hankkeen videolta "Savonian secret"
- Video katsottavissa: [Savonian secret](#)
- Lähteet: [Ruokavirasto](#), [Luke](#), [Ely-keskus](#), [EkoCentria](#)
- Kuvat: Savolaisuus on makuasia -hanke/Savonia amk